

Innhold

1.0 Innledning	1
2.0 NTNUs systematiske HMS-arbeid	1
2.1 HMS-systemet	1
2.1.1 Arbeidsmiljøutvalg	1
2.1.2 Arbeidsmiljøundersøkelsen	2
2.1.3 Beredskap	2
2.1.4 Brannvern	4
2.1.5 Strålevern	4
2.1.6 HMS-retningslinjer	4
2.1.7 Elektronisk stoffkartotek	4
2.1.8 Elektronisk avvikssystem	5
2.1.9 Elektronisk risikovurderingssystem	5
2.1.9 Elektronisk feltkortsystem	6
2.1.10 Elektronisk romkortsystem	6
2.2 Bedriftshelsetjenesten (BHT)	6
3.0 Inkluderende arbeidsliv (IA)	8
4.0 Sykefravær [mangler data fra 2012]	9
5.0 Kurs/opplæring	10
6.0 Meldte avvik (ulykker, skader, brann eller tilløp til ulykker)	11
6.1 Totalt antall avvik	11
6.2 Personskader	12
6.2.1 Svært alvorlig/kritisk	13
6.2.2 Alvorlig	13
6.2.3 Mindre alvorlig	14
6.3 H-verdi	14
7.0 Ytre miljø	14
7.1 Energi	15
7.2 Avfall	17
7.3 Transport	18
7.4 Innkjøp	19
8.0 Studenter og forsikring	20
9.0 Tilsyn	21
9.1 Bedre kjemi	21
9.2 Arbeid for helse	21
9.3 Strålevern	21
10.0 Revisjon	22

1.0 INNLEDNING

I denne rapporten beskrives NTNUs systematiske HMS-arbeid, med det fokus en har hatt fra sentral ledelse og administrasjon, i 2012. Det gis også en oversikt over tall som kan indikere virkningen av arbeidet. Det blir videre gitt en kort oppsummering av gjennomførte tiltak for å imøtekomme tilsynsmyndighetenes vurderinger og pålegg.

Tall og opplysninger som presenteres, er innhentet fra NAV, Driftsavdelingen, Økonomiavdelingen, Personalavdelingen, Studieveilingen og HMS-avdelingen.

Det innhentes tertialvise rapporteringer fra fakultetenes systematiske HMS-arbeid sammen med øvrig rapportering.

2.0 NTNUS SYSTEMATISKE HMS-ARBEID

Helse- miljø og sikkerhetsarbeidet (HMS) ved NTNU skal foregå kontinuerlig og systematisk, som del av primæraktiviteten. Det skal foretas regelmessige kartlegginger innen HMS-området ved alle enheter. Kartlegginger skal danne grunnlag for utarbeidelse av planer og tiltak som skal følges opp. Det skal legges til rette for at hver enkelt skal kunne medvirke og bidra med sin erfaring og kompetanse. Ledere på alle nivå i organisasjonen har ansvar for at det systematiske HMS-arbeidet iverksettes. Ansvaret kan ikke overføres til andre. Definerte oppgaver knyttet til ulike deler av HMS-arbeidet kan imidlertid delegeres til ansatte ved enheten. Verneombudene er de ansattes representanter og er samarbeidspartnere for ledelsen i HMS-arbeidet. Verneombudene skal ivareta de ansatte sine interesser i saker som angår HMS. Fakultetstillitsrepresentantene er studentenes representanter.

2.1 HMS-systemet

NTNUs HMS-system består av beredskapsplan, elektronisk stoffkartotek (ECO-Archive), temanettsider, HMS-håndbok med retningslinjer/hjelpemidler og en egen laboratorie- og verkstedhåndbok, som sammen danner grunnlag for dokumentert systematisk HMS-arbeid ved NTNU. Det er forutsatt at HMS-systemet skal benyttes i hele NTNUs virksomhet, og at det skal kunne tilpasses aktuelle problemstillinger ved enhetene.

Det ble i 2012 ansatt tre nye medarbeidere ved HMS-avdelingen, noe som vil styrke både det systematiske HMS-arbeidet og bedriftshelsetjenesten. Kapasitetsøkningen gjør at man har mulighet til å jobbe mer proaktivt enn man har hatt mulighet til å gjøre tidligere. HMS-avdelingen har som mål å utvikle et bedre og mer systematisk samarbeid med de ulike enhetene.

2.1.1 Arbeidsmiljøutvalg

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) deltar i planlegging og organisering av HMS-arbeidet, og følger utviklingen i saker som gjelder HMS ved NTNU. AMU består av fire representanter for arbeidsgiver og fire representanter for arbeidstaker. I tillegg har HMS-avdelingen to representanter og Studenttinget en representant, alle uten stemmerett. SINTEF og Studentsamskipnaden i Trondheim (SiT) har en observatør hver i AMU. Arbeidsgiverrepresentantene har ivaretatt ledelse av AMU i 2012.

Under AMU-seminaret i januar kom AMU fram til at de ønsket å bidra til å forsterke det systematiske HMS-arbeidet ytterligere. Det anses som spesielt viktig å stimulere det lokale arbeidet og engasjementet. Dette gjelder spesielt piloter med lokale AMU, bruk av avvikssystemet og oppfølging/utnyttelse av arbeidsmiljøundersøkelsen. Det var opprinnelig tenkt å starte to piloter med lokale AMU (LAMU), men pr. dags dato er det kun Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi som jobber med å etablere LAMU. Første LAMU-møte ved fakultetet skal gjennomføres i februar 2013.

I 2012 har AMU hatt 6 møter, behandlet 35 saker og hatt 22 saker til orientering. AMU har behandlet byggesaker, meldte avvik (ulykker, skader og tilløp til ulykker), deltatt i arbeidet med utarbeidelse av mandat til lokale AMU, samt opprettelse av disse. AMU har også gitt innspill til arbeidsmiljøundersøkelsen.

2.1.2 Arbeidsmiljøundersøkelsen

Det ble, ved hjelp av et egenutviklet verktøy, gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse ved NTNU i 2007 og 2009. Med bakgrunn i erfaringer fra dette arbeidet og økt fokus på systematisk arbeid med psykososiale faktorer fra Arbeidstilsynet, gikk NTNU i 2011 inn i et samarbeid med universitetene i Oslo, Bergen og Tromsø om å utvikle et felles verktøy som skulle være mer tilpasset universitetssektoren. Arbeidet ble gjort i samarbeid med en gruppe forskere fra NTNU og Universitetet i Oslo.

Dette verktøyet for arbeidsmiljø- og klimakartlegging (ARK) har blitt brukt i den nye arbeidsmiljøundersøkelsen ved NTNU, som ble gjennomført høsten 2012. Erfaringene fra NTNU vil bidra til videreutvikling av ARK. ARK lanseres for bruk i universitets- og høyskolesektoren sommeren 2013.

Spørreundersøkelsen ble gjennomført i oktober/november, med en samlet svarprosent på 54,4. Svarprosent for 2009 og 2007 var på henholdsvis 55,5 og 56,2. Ansatte med stillingsstørrelser under 50 prosent trekker svarprosenten ned. For ansatte med 100 prosent stilling var svarprosenten 61. Svarprosenten varierer fra 30 til 100 ved de ulike enhetene. De fleste av de som svarer, rapporterer at de opplever å ha en meningsfull jobb, rettferdig ledelse og at arbeidsmiljøet er romslig og inkluderende. En stor andel NTNU-ansatte opplever imidlertid tidspress på jobb.

NTNUs styre og dekaner ble presentert for de overordnede resultatene i desember 2012. I løpet av desember 2012 og januar 2013 har samlede fakultetsresultat blitt presentert i ledermøtene på fakultetene. Prosjektmedarbeidere og kontaktpersoner fra fakultetene er nå i full gang med å gjennomføre møter, hvor ansatte inviteres, ved alle de 140 enhetene. Resultatene fra arbeidsmiljøundersøkelsen vil i disse møtene bli presenteret, diskutert og tolket. Ut fra dette skal det prioriteres hva en ønsker å fokusere på i arbeidsmiljøet fremover. I møtene med ledere, verneombud og alle ansatte høstes det viktige erfaringer om hvordan ARK fungerer som verktøy i praksis. Dette blir dokumentert og tas med i etterfølgende evalueringsarbeid.

2.1.3 Beredskap

Det ble i 2012 gjennomført omfattende arbeid innen beredskap ved NTNU. Arbeidet med beredskap har pågått systematisk siden 2008, og er nå et svært godt grunnlag for videre ivaretagelse av beredskap ved universitetet. Arbeid med utarbeidelse av lokale beredskapsplaner ble fullført i 2012. De lokale beredskapsplanene bygger på lokale risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) og på den sentrale

beredskapsplanen. Planene skal bidra til klare ansvarsforhold, rask respons, hensiktsmessige prioriteringer og rask reetablering til normal drift i etterkant av eventuelle beredskapssituasjoner.

Arbeidet har også bidratt til en generell kompetanseheving innen beredskapsarbeid. I tillegg vil beredskapsplanene bidra til å ivareta NTNUs interesser og omdømme i en beredskapssituasjon. Gjennom arbeidet med lokale beredskapsplaner har det blitt etablert lokal beredskapsledelse, lokale beredskapsgrupper, samt gitt opplæring til et bredt sammensatt utvalg av ansatte i virksomheten. Det har vært god deltakelse og høyt engasjement i arbeidet ved enhetene. Samarbeidspartnere som SINTEF, St. Olavs Hospital, HiST og Trondheim kommune har deltatt.

Det har blitt arrangert halvdags workshops i håndtering av truende situasjoner og heldags-seminar med fokus på ansvar, roller og oppgaver, jfr. oversikt over kurs/opplæring i kapittel 5.0. Nevnte heldags-seminar og øvelser anses for å være en god arena for erfaringsoverføring og læring, og vil bli videreført i 2013.

NTNU gjennomførte i 2012 to beredskapsøvelser for den sentrale beredskapsledelsen. Tema var henholdsvis informasjonssikkerhet og terror. Øvelsene var et ledd i opplæring og implementering av planverket. I forkant av terrorøvelsen ble det gjennomført en egen risiko- og sårbarhetsvurdering (ROS) som var med på å danne grunnlag for valg av øvingsscenario. I forbindelse med evalueringen av øvelsene ble det satt opp en oversikt over oppfølgingspunkter som skal tas med i det videre beredskapsarbeidet. ROS-vurderinger og risikobasert tilnærming vil videreføres som metodikk for etablering og implementering av risikoreduserende tiltak.

NOU 2012:14, rapport fra 22. juli-kommisjonen, har satt et ekstra fokus på beredskap i 2012. Kommisjonens viktigste anbefaling er at ledere på alle nivå i forvaltningen skal arbeide systematisk med å styrke sine egne og organisasjonens grunnleggende holdninger og kultur knyttet til: «[...] risikoerkjennelse, gjennomføringsevne, samhandling, IKT-utnyttelse og resultatorientert lederskap.» NTNU har gitt Kunnskapsdepartementet tilbakemelding om status på overnevnte fokusområder, og informasjon om planer som foreligger for ytterligere styrking av beredskapsarbeidet.

I desember arrangerte NTNU i samarbeid med rådgivingselskapet Safetec et nasjonalt beredskapsseminar for universiteter og høyskoler. Temaet var: «*Beredskapsarbeid og risikostyring i UH-sektoren, med spesiell vekt på oppfølgingen av granskningsrapporten etter 22. juli 2011.*» Kunnskapsdepartementet ga samtykke til at et nasjonalt seminar for sektoren ble gjennomført i regi av NTNU og Safetec, og stilte med åpningsforedrag og gruppeledere til programaktiviteter. Omtrent 90 personer deltok på seminaret, og de fleste av landets høyskoler og universitet var representert.

Oppsummert kan det sies at NTNU har bygget et godt grunnlag for å håndtere beredskapssituasjoner, og at virksomheten har et høyt fokus på dette området. Av beredskapsaktivitet i 2012 trekkes følgende fram som svært utbytterikt: øvelser, workshops/heldags-seminar, nasjonalt beredskapsseminar og arbeid med beredskapsplaner på lokalt nivå.

2.1.4 Brannvern

NTNUs brannvernarbeid er ivaretatt gjennom følgende aktiviteter:

- Avvik som blir påvist etter branntilsyn legges inn i NTNUs avvikssystem.
- Tiltak iverksettes for å lukke branntekniske avvik.
- Evakueringsøvelser fra NTNUs bygninger.
- Egenkontroller gjennomført av bygningsansvarlige.
- Pågående arbeid med å revidere brannkonsept i alle bygg, samt oppgradering av en del brannalarmanlegg.
- Arbeid med å få på plass organisatoriske brannvernrutiner.

2.1.5 Strålevern

NTNUs strålevern ivaretas av en sentral strålevernkoordinator ved HMS-avdelingen og 29 lokale strålevernkoordinatorer, fordelt på 23 institutter/enheter. Sentral strålevernkoordinator administrerer og vedlikeholder NTNUs systematiske arbeid med strålevern og er NTNUs kontaktperson mot Statens strålevern. Lokale strålevernkoordinatorer ivaretar strålevernarbeidet ved egne enheter.

Strålevernmatrisen (sentral- og lokale strålevernkoordinatorer) sørger for at NTNU har de nødvendige godkjenninger for bruk av strålekilder. Årsrapport for 2011, utformet i henhold til de oppgitte krav til innhold, ble sendt til Statens strålevern i mars. Statens strålevern bekreftet at denne var mottatt og tatt til etterretning i april. I oktober ble søknad om fornyet tillatelse til radioaktive utslipp og håndtering av radioaktivt avfall sendt. Statens strålevern bekreftet i november at søknaden var mottatt, og at den eksisterende tillatelsen NTNU har er gyldig inntil den blir erstattet av en ny, eller til 1. januar 2014.

Sentral strålevernkoordinator har foretatt rutinemessige kontaminasjonskontroller av strålekilder ved tre enheter, og bidratt med rådgiving i forhold til risikovurdering og håndtering av strålekilder ved to institutt.

2.1.6 HMS-retningslinjer

Det ble i 2012 jobbet mye med å flytte alle HMS-retningslinjer fra gammelt intranett til nye Innsida. I den forbindelse blir innholdet revidert og tilpasset wiki-formatet på Innsida. Fra 1. januar 2013 er de nye arbeidsmiljøforskriftene gjeldende. Dette blir det tatt hensyn til når HMS-retningslinjene revideres. NTNUs HMS-sider på ekstern-web vil også bli revidert. Dette arbeidet vil fortsette i 2013.

2.1.7 Elektronisk stoffkartotek

NTNU benytter ECO-Archive fra ECOonline som stoffkartotek. Ved årsslutt var det ca. 14 000 ulike stoffer registrert i stoffkartoteket. Da Arbeidstilsynet ikke har kunnet bekrefte at risikovurderingsmodulen i ECO-Archive tilfredsstiller kravene i Kjemikalieforskriftens § 6, har en valgt å avvente med å ta i bruk denne risikovurderingsmodulen. Brukerne av systemet har imidlertid fått informasjon om de ulike delene som inngår i risikovurderingsmodulen (utvidet lokasjonsbeskrivelse, arbeidsplassbeskrivelse og forenklet risikovurdering), og blir oppfordret til å bruke den i kartleggingsfasen ved risikovurdering av kjemisk helsefare.

For å sikre at man tar vare på historikk knyttet til produkter som avhendes/lokasjoner som nedlegges i ECO-Archive, har HMS-avdelingen lagd en veileder for hvordan dette skal gjøres.

Det ble i 2012 arrangert tre møter i NTNUs stoffkartotekmatrise. Stoffkartotekmatrisen er et brukerforum med informasjonsutveksling mellom systemadministratorer og miljøene som bruker stoffkartoteket.

HMS-avdelingen har sammen med IT-avdelingen nedsatt et prosjekt som skal se på samordning av stoffkartotekene til NTNU, Sintef og St. Olavs Hospital, der to eller tre av disse aktørene deler lokasjoner. Hensikten er å få oversikt over brannfarlige kjemikalier, få bedre oversikt over risikobildet på lokasjonen og gjøre rapportering til DSB/branntilsyn enklere. I samme prosjekt vil det også bli vurdert om man, av sikkerhetshensyn, bør stenge flerbruker-tilgangen til ECO-Archive. Dersom stenging av flerbruker-tilgang blir vedtatt, vil alle som trenger tilgang til stoffkartoteket få tildelt en personlig brukertilgang.

2.1.8 Elektronisk avvikssystem

NTNU innførte 15. januar 2012 et elektronisk system for håndtering av HMS-avvik. Systemet skal, i tillegg til etablerte rutiner for bruk av systemet, gi støtte i arbeidet med å ivareta mennesker, miljø og materiell ved NTNU. Alle ansatte og studenter kan melde avvik i systemet. 3. oktober 2012 ble en ny versjon av avvikssystemet tatt i bruk. Avvikssystemet ble da også tilgjengelig på engelsk. NTNUs retningslinje for melding og håndtering av avvik har blitt revidert slik at den nå samsvarer med det nye avvikssystemet.

Innføringen har vært organisert i et prosjekt, og prosjektet har sørget for informasjon, opplæring, veiledning, kontakt med NTNUs enheter og kontakt med leverandør.

Avvikssystemet har blitt godt mottatt. Fakultetene rapporterer at systemet er enkelt å bruke for de som melder inn avvik, men er noe mer utfordrende for de som behandler avvikene. Det oppleves som positivt at det er mulig for den enkelte å følge status på meldte avvik og se hvilke vurderinger som blir gjort til en hver tid. Det rapporteres at melding om avvik fører til handling og at tiltakene blir forpliktende. Automatisk purring av behandlere og tiltakshavere, når det gjelder å gjennomføre behandling av avvik, gjør at andelen lukkede avvik har steget. Det blir også oppfattet som positivt at systemet forbedres og oppdateres fortløpende. Opplæring av behandlere vil videreføres i 2013. Administratorer i avvikssystemet og HMS-avdelingen vil overvåke systemet og følge med på utviklingen i meldte avvik.

2.1.9 Elektronisk risikovurderingssystem

Det ble i forbindelse med etableringen av elektronisk avvikssystem også undersøkt muligheten for å etablere et elektronisk risikovurderingssystem. I januar 2013 startes det opp et prosjekt som skal sørge for innføring av et slikt system ved NTNU. I prosjektet deltar, i tillegg til ekstern prosjektleder, to representanter fra HMS-avdelingen og fire brukerrepresentanter fra ulike enheter.

Dagens papirbaserte system oppleves som tidkrevende, lite brukervennlig og brukes derfor ikke konsekvent. Oppfølging og sporing av risikovurderinger er vanskelig og enhetene har ulik praksis for gjennomføring og registrering av risikovurderinger. Anskaffelse og bruk av et elektronisk system for risikovurdering vil være en stor fremgang. NTNU vil få alle risikovurderinger samlet i en database, noe som gir bedre oversikt, dokumentstyring og kontrollmuligheter.

NTNU skal gjennomføre risikovurderinger i et mye større omfang og mer systematisk enn tidligere, dette med bakgrunn i tilsynsrapporter fra Arbeidstilsynet. Terskelen for å gjennomføre risikovurderinger må være lav og et brukervennlig system er derfor veldig viktig. En har god erfaring med avvikssystemets brukervennlighet, og risikovurderingssystemet vil være bygd opp med samme rammeverk. Begge systemene leveres fra samme leverandør.

2.1.9 Elektronisk feltkortsystem

I dag benyttes «feltkort» for å registrere personalia og kontaktinformasjon når studenter og ansatte deltar på feltarbeid, ekskursjoner, prosjekter, tokt, dykking, etc. Feltkortene lagres lokalt på enhet i form av ringperm og/eller i form av et regneark. Dette anses som tungvint. Spesielt utfordrende er det å få fjernet feltkort etter at studenter og ansatte har kommet tilbake.

Det anses som særdeles viktig at NTNU har oversikt over ansatte og studenter som deltar på arbeid utenfor NTNUs områder, spesielt i en beredskapssituasjon. HMS-avdelingen og IT-avdelingen har av den grunn nedsatt et prosjekt som skal se på mulighetene for å innføre et elektronisk system for registrering av personalia, kontaktinformasjon, pårørende, avtalte varslingsrutiner mot enhet, etc. Arbeidet vil starte opp i 2013.

Målet er at det skal bli lettere for den enkelte å registrere relevant informasjon og å melde fra om når man har returnert. Det vil også bli enklere å kunne generere deltakerlister og å ha en sentral oversikt over studenter og ansatte som deltar på arbeid utenfor NTNUs områder.

2.1.10 Elektronisk romkortsystem

Da det vil ta en del tid før nytt system for forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) blir innført ved NTNU, har man sett seg nødt til å se etter et alternativt system for romkort, inntil et nytt FDV-system evt. kan brukes til å produsere- og å holde oversikt over romkort.

Institutt for energi og prosessteknikk har utarbeidet et romkort-system som brukes lokalt på enheten. HMS-avdelingen jobber med å se på om dette systemet kan benyttes av hele NTNU. Brukerrepresentanter, brannvernleder og Sintef-representanter vil være med når denne vurderingen gjøres.

2.2 Bedriftshelsetjenesten (BHT)

NTNUs bedriftshelsetjeneste er en del av HMS-avdelingen. Bedriftshelsetjenesten skal gi råd og bistå ledere, ansatte, arbeidsmiljøutvalg og verneombud i det forebyggende arbeidet, og skal bidra til å skape sunne og trygge arbeidsforhold. Å vurdere risikofaktorer, mulige skadevirkninger og forebyggende tiltak er i praksis ofte et tverrfaglig samarbeid innad i BHT, og sammen med den aktuelle enheten. Tjenesten skal ha en fri og uavhengig stilling i arbeidsmiljøspørsmål, den er ikke underlagt arbeidsgivers instruksjonsmyndighet i faglige spørsmål.

Yrkeshygieniker er nå sertifisert; avsluttende eksamen i november 2012. NTNUs bedriftshelsetjeneste er godkjent av Arbeidstilsynet. I tillegg til daglige henvendelser fra ansatte, ledere og verneombud har bedriftshelsetjenesten bistått ledere og/eller ansatte ved NTNU med følgende i 2012:

Ergonomi/psykososiale forhold

- HMS-runder (før, under, etter)
- Arbeidsplassgjennomgang (gruppe)
- Arbeidsplassbesøk/rådgiving/tilrettelegging (individuelt)
- Utprøving /oppfølging av diverse utstyr
- Kartlegging av psykososiale forhold ved ulike miljøer
- Oppfølging/veiledning
- Deltagelse på HMS-møter med presentasjon av temaet psykososiale faktorer i arbeidslivet.

Planlegging av nye arbeidsplasser, forbedring- og endring av eksisterende arbeidsplasser, samt innkjøp av nytt utstyr

- Bedriftshelsetjenesten har bistått Arbeidsmiljøutvalgets underutvalg for byggesaksbehandling (AMUs byggarm) med kvalitetssikring av at krav til ergonomi, lys, innelima, ventilasjon og adkomstikkerhet er tilfredsstillende ivaretatt i nybygg og store ombyggingsprosjekt. Det ble i 2012 behandlet 5 saker i AMUs byggarm. I tillegg er det fremdeles noe arbeid i forbindelse med ferdigstilling av Kunnskapsenteret på Øya.

Yrkeshygienisk rådgiving/befaring

- Yrkeshygieniker har deltatt på befaringer og bistått med rådgiving vedr. 20 ulike problemstillinger knyttet til kjemisk-, fysisk- og biologisk arbeidsmiljø (bl.a. støy, eksponering for ulike kjemikalier/gasser, støv, innelima og muggsopp).
- Yrkeshygieniker har deltatt på møter vedr. håndtering av historiske kjemikalier.
- Yrkeshygieniker har deltatt på tilsynsbesøk fra Arbeidstilsynet i forsøksdyravdeling, jfr. kapittel 9.1.

Yrkeshygieniske målinger

- Prøvetaking av allergener i luft i forsøksdyrarealet. Dette arbeidet er en del av et prosjekt med spesiell oppfølging av arbeidstakere som arbeider med forsøksdyr (jfr. avsnitt om målrettede helseundersøkelser/kartlegging av eksponering).
- Kartlegging av eksponering ved bruk av CO₂-gass.
- Prøvetaking av lydtryknivå i laboratorier og kontor.

Målrettede helseundersøkelser/kartlegging av eksponering

Arbeidstilsynet har ved årsslutt syv forskrifter som krever helseundersøkelser innenfor følgende områder:

- Farlige kjemikalier
- Biologiske faktorer
- Asbest
- Støy
- Mekaniske vibrasjoner
- Ioniserende stråling
- Kunstig optisk stråling
- Bergarbeid.

I tillegg har Helsedirektoratet en forskrift som omfatter helsekrav for dykkere. Arbeidstilsynets syv overnevnte forskrifter ble erstattet med nye arbeidsmiljøforskrifter 1. januar 2013.

Helseundersøkelser skal gjennomføres på bakgrunn av risikovurdering, hvor det vurderes om ansatte blir, eller kan bli, eksponert for mulig helseskadelige faktorer. Dette for å forebygge- og hindre utvikling av arbeidsrelaterte helseskader. En målrettet helseundersøkelse består i første rekke av en samtale med helsepersonell hvor yrkeshistorie med tidligere- og nåværende eksponering, samt eventuelle arbeidsrelaterte sykdommer/plager kartlegges. I tillegg kan man gjennomføre enkle medisinske undersøkelser, som for eksempel hørselstest, pusteprobe og spesifikke blodprøver. Vaksinerer blir gitt til arbeidstakere som arbeider med risikofaktorer som kan utsette dem for smittsomme sykdommer.

Det gis personlig tilbakemelding til den enkelte om eventuelle funn, og generell tilbakemelding til enheten i tilfeller der det kan pekes på fellestrekk hos flere ansatte. Helseundersøkelsen skal forbygge sykdom og helseskader, avdekke uheldig påvirkning fra arbeidsmiljøet og gjør det mulig å oppdage eventuelle skader og sykdom på et tidlig stadium.

I august 2011 startet HMS-avdelingen opp et prosjekt med spesiell oppfølging av arbeidstakere som arbeider med forsøksdyr. Arbeidstakere som arbeider med pelsbærende dyr som rotter/mus, har økt risiko for å utvikle allergi. Forsøksdyr-allergi utvikler seg som oftest i løpet av de to første årene i arbeid med dyrene. Arbeidstakere blir av den grunn fulgt opp med helseundersøkelser over en to-års periode; før oppstart av arbeid med forsøksdyr og etter ½-, 1- og 2 år. Det tas allergiprøver og pusteprobe ved hver konsultasjon. Prosjektet skal evalueres høsten 2013.

Diverse

- Møter, uttalelser og ROS-analyser i forbindelse med planlegging/bygging av Kunnskapssenteret.
- HMS-avdelingen har en egen kontaktperson når det gjelder henvendelser til psykolog.

3.0 INKLUDERENDE ARBEIDSLIV (IA)

IA-handlingsplan er ferdigstilt og rutiner for sykefraværsoppfølging er på plass, som et resultat av samarbeid mellom NAV Arbeidslivssenter, tillitsvalgte og NTNU. IA-handlingsplan er utsendt til alle NTNUs fakulteter/enheter for oppfølging. Hver enhet skal utpeke lokale fokusområder og rapportere tilbake til Personalavdelingen i forkant av IA-statusmøte mellom ledelse, tillitsvalgte og verneombud (SESAM-møte).

Det skal settes fokus på IA i personalforum og personallederforum, og IA skal være en del av NTNUs lederopplæringsprogram. Det er etablert IA-mikronettverk som skal fungere som en kompetanse-nettverksgruppe. Personell fra bedriftshelsetjenesten deltar på IA-mikronettverksmøter og IA-møter på avdelingsnivå, samt dialogmøte 1 og 2 ved innkalling. Ved Personalavdelingen er det etablert et fraværs- og refusjonssenter som sitter inne med aktuell regelverkskompetanse.

NTNU ønsker å øke fokus på jobbnærvær. Gjennomsnittlig jobbnærvær for 3. kvartal 2012 var 97 %, en økning på 0,5 % i forhold til 3. kvartal 2011. Arbeidsmiljøundersøkelsen forventes å gi nyttig kunnskap i det videre arbeidet med IA.

IA-delmål for den enkelte enhet:

- Delmål 1: Reduksjon i sykefraværet med 20 % i forhold til nivået i 2. kvartal 2001.
- Delmål 2: Øke sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne.
- Delmål 3: Yrkesaktivitet etter fylte 50 år forlenges med seks måneder.

4.0 SYKEFRAVÆR [MANGLER DATA FRA 2012]

Legemeldt sykefravær brukes som en indikator på hvordan NTNU lykkes i IA-arbeidet. All statistikk over sykefraværet hentes fra NAV sin database. Legemeldt sykefravær for NTNU 3. kvartal 2011 var 3,9 %. Sykefraværet gikk fra 3. kvartal 2009 til 3. kvartal 2011 noe ned, jfr. tabell 1.

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Gjennomsnitt
2007	3,6	3,6	4,0	3,5	3,7
2008	3,7	3,3	3,9	3,3	3,6
2009	3,5	3,6	4,7	3,7	3,9
2010	3,2	3,3	4,5	3,4	3,6
2011	3,5	3,2	3,9	MANGLER	3,5
2012	MANGLER	MANGLER	MANGLER	MANGLER	MANGLER

TABELL 1: SYKEFRAVÆR, I PROSENT, 2007-2012.

Sykefraværet ved NTNU fordeler seg som vist i tabell 2. [Andel egenmeldt fravær, kjønnsfordeling]

Diagnosegruppe	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Allmenne- og uspesifiserte lidelser	8,0	3,8	11,0	8,5	5,6	MANGLER
Sykdommer i fordøyelsesorganene	3,9	5,8	5,3	5,9	5,0	MANGLER
Sykdommer i hjerte/karsystemet	5,7	3,7	5,2	6,3	8,8	MANGLER
Muskel-/skjelettlidelser	36,0	34,9	31,0	37,0	29,6	MANGLER
Sykdommer i nervesystemet	5,1	5,2	4,5	3,7	7,9	MANGLER
Psykiske lidelser	18,0	21,9	21,6	19,4	24,1	MANGLER
Sykdommer i luftveiene	6,5	5,5	4,5	4,0	4,7	MANGLER
Svangerskapssykdommer	4,8	6,1	7,7	7,7	4,5	MANGLER
Andre lidelser	11,9	13,1	9,1	7,4	9,8	MANGLER

TABELL 2: SYKEFRAVÆR, I PROSENT, FORDELT PÅ DIAGNOSEGRUPPER, 2007-2012.

5.0 KURS/OPPLÆRING

Grunnleggende HMS-opplæring

- HMS-plattformen (3 kurs)
- HMS på NTNU - Forelesning for masterstudenter ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi (2 forelesninger)
- Risikovurderingsmetoden ved NTNU – Forelesning for masterstudenter ved Institutt for kjemisk prosess-teknologi (1 forelesning)

Beredskap/avvikssystem

- Lokale beredskapsroller (1 heldags-seminar)
- Kurs for behandlere i avvikssystemet (2 kurs)
- Håndtering av truende situasjoner (3 workshops)

Yrkeshygiene/stoffkartotek

- HMS i laboratorier og verksted (1 kurs)
- Flussyrekurs (1 kurs)
- Grunnleggende cellebiologi – Kurs for yrkeshygienikere (1 forelesning)
- Grunnleggende bruk av ECO-Archive (2 kurs)
- ECO-Archive for erfarne brukere (1 kurs)

Strålevern

- Innføringskurs i strålevern (2 kurs)
- Bruk av kapslede radioaktive kilder og røntgenapparat (1 kurs)
- Bruk av åpne radioaktive kilder (1 kurs)
- Bruk av laser (2 kurs)

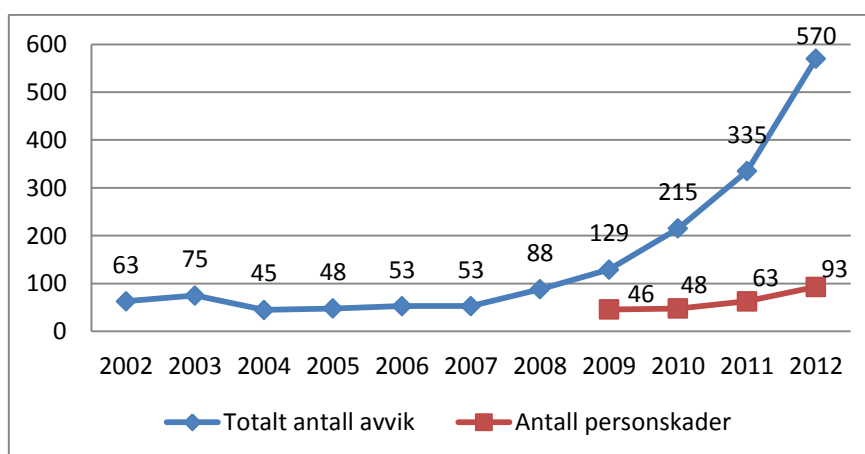
Psykososiale faktorer/ergonomi

- Psykososiale faktorer i arbeidslivet (2 kurs)
- Rus og konflikt – kurs for studenttillitsvalgte (2 kurs)
- Ergonomi ved dataarbeidsplass (7 kurs)
- Ergonomi for rørleggere (1 kurs)
- Ergonomi for snekkere og malere (1 kurs)
- Ergonomi for renholdere (1 kurs)
- Pausegymnastikk for instruktører (1 kurs)

6.0 MELDTE AVVIK (ULYKKER, SKADER, BRANN ELLER TILLØP TIL ULYKKER)

6.1 Totalt antall avvik

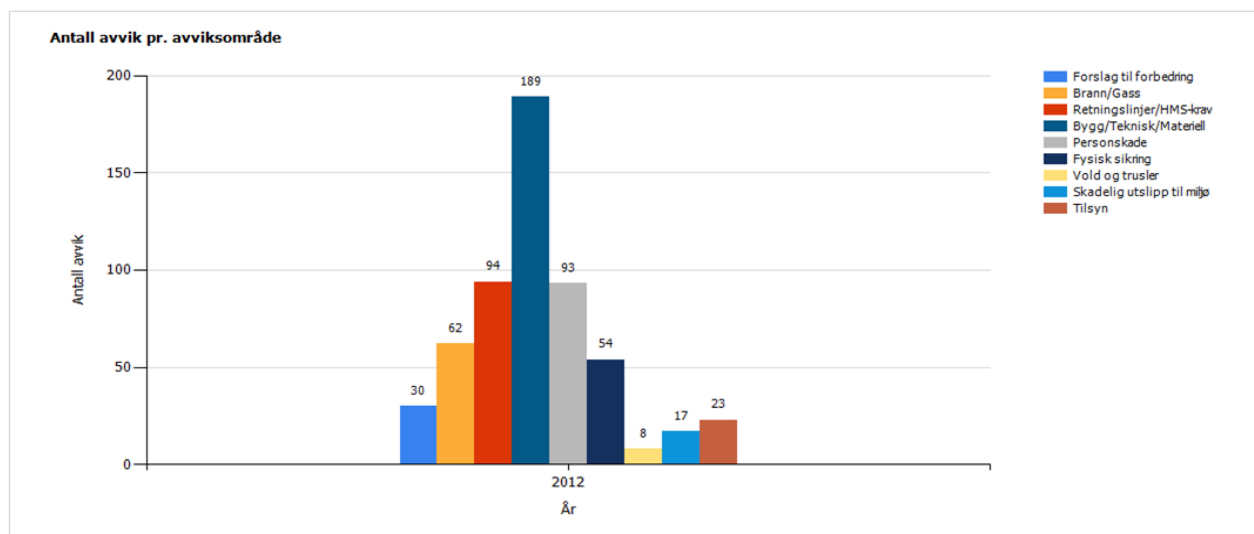
HMS-avdelingen rapporterer tertialvis fra avvikssystemet til AMU. I 2012 ble det totalt meldt 570 avvik i avvikssystemet. I 2011 ble det, til sammenligning, meldt 335 avvik, jfr. figur 1. Årsaken til stadig flere meldte avvik antas å ha sammenheng med stadig økende fokus på HMS, rapportering av brantilløp i avvikssystemet, samt at det har blitt lettere å melde avvik etter innføringen av elektronisk avvikssystem 15. januar 2012. Det antas at mange avvik ikke har blitt meldt tidligere år. Etter hvert som de ansatte blir bedre kjent med avvikssystemet og rutiner for melding av avvik, forventes det at antall meldte avvik vil fortsette å stige i 2013.

FIGUR 1: OVERSIKT OVER TOTALT ANTALL AVVIK OG PERSONSKADER PR. ÅR.

Avvik meldes jevnt, og antall avvik per enhet er i stor grad sammenfallende med størrelse og aktivitet på den enkelte enhet, samt kultur for å melde avvik. Enkelte fakultet har i lengre tid hatt fokus på avvik, oppmuntret til å melde avvik og fulgt opp avvikene på en god måte. Det gjør at disse ikke har hatt så stor økning i antall meldte avvik etter at det nye systemet kom. Andre fakultet synes å ha påfallende få avvik. HMS-avdelingen jobber med å få opp fokuset på avviksbehandling, og å bidra til mer bruk av systemet.

Det kan se ut som om fremdriften i avviksbehandlingen stopper opp i enkelte tilfeller. Dette er fulgt opp i forbindelse med opplæring av behandlere 4. oktober 2012. En vurderer også om det bør gå ut nærmere informasjon om avviksrapportering i linjen. Alle enheter tilbys informasjon og opplæring ved behov. Meldte avvik i 2012 fordeler seg som vist i figur 2.

FIGUR 2: ANTALL AVVIK FORDELT PÅ AVVIKSOMRÅDER.

Femten avvik kategoriseres som svært alvorlig/kritisk i 2012. Alle disse avvikene er tatt til behandling, tolv er lukket. To av avvikene som fremdeles er under behandling, er i kategorien «bygg/teknisk/materiell», ett er i kategorien «brann/gass». Alle disse avvikene gjelder alarmsystem (gassdeteksjon). For begge avvikene i kategorien «bygg/teknisk/materiell» er alle tiltak utført, bortsett fra at det enda ikke er etablert rutine for fullskalatesting av det aktuelle alarmsystemet. Når det gjelder avviket i kategorien «brann/gass» er alle tiltak utført, bortsett fra at det ikke er etablert serviceavtale når det gjelder alarmsystemet. Gjenstående tiltak har frist for utførelse i januar 2013.

NTNU har flere avvik som involverer St. Olavs Hospital. Dette dreier seg, i all hovedsak, om drift av NTNU/St. Olav Hospital sine sameide lokaler; Universitetssykehuset i Trondheim. Avvik knyttet til samdrift med St. Olavs Hospital har vært tatt opp i AMU, og AMU har etterlyst at de aktuelle enhetene inngår samordningsavtaler. AMU ble informert om status vedr. samordningsavtalene på AMU-møtet 31. oktober 2012. Ved årsslutt var status følgende:

- Følgende har inngått samordningsavtaler:
 - Laboratoriemedisinsk klinikk og institutt for kreftforskning og molekylær medisin.
 - Laboratoriemedisinsk klinikk og institutt for laboratoriemedisin, barne- og kvinnesykdommer.
 - Øyeklinikk og institutt for nevromedisin.
- St. Olavs Hospital forventer at arbeidet er ferdig sommeren 2013.
- Arbeidet følges opp av kontaktpersoner ved Det medisinske fakultet og St. Olavs Hospital.

6.2 Personskader

Det er registrert totalt 93 avvik i kategorien «personskade», en økning på 30 i forhold til i 2011, jfr. figur 1. Personskader utgjør imidlertid en prosentvis mindre andel av det totale antall avvik i 2012 i forhold til i 2011. Økende fokus på HMS, samt at det har blitt lettere å melde avvik etter innføringen av elektronisk avvikssystem antas å kunne forklare noe av økningen i antall meldte personskader. Avvikene inndeles etter alvorlighetsgrad; svært alvorlig/kritisk, alvorlig og mindre alvorlig. Av

avvikene i kategorien personskade er 1 avvik klassifisert som svært alvorlig/kritisk, 23 som alvorlig og 58 som mindre alvorlig. 11 avvik er ikke vurdert med tanke på alvorlighetsgrad, flere av disse er ikke ferdig behandlet. Behandler har mulighet til å endre alvorlighetsgraden som settes på avviket.

Av de 93 personskade-avvikene ble tre avvist (ikke tatt til behandling); et grunnet avviksmelding uten innhold, et grunnet at avviket ble behandlet ved en annen enhet og det siste avviket ble avvist av ukjent grunn. Sistnevnte avvik er fra en periode hvor det ble kjørt en tidligere versjon av avvikssystemet. Med gjeldende versjon av avvikssystemet er det ikke mulig å avvise avvik uten å grunngi dette.

13 personskade-avvik er nye eller ikke ferdig behandlet ved årsslutt, flere av disse ble lagt inn i avvikssystemet i perioden oktober-desember. HMS-avdelingen og administratorer overvåker avvikssystemet og følger med på at avvik blir behandlet.

6.2.1 Svært alvorlig/kritisk

Det er, som tidligere nevnt, kun et avvik med som er karakterisert som svært alvorlig/kritisk. Avviket er lukket. Avviket gjelder en ansatt som skal ha blitt eksponert for et organisk løsemiddel på et laboratorium. I det aktuelle laboratoriet jobbes det kontinuerlig med klorerte stoffer og flyktige organiske forbindelser/løsemiddel. Vedkommende har blitt behandlet for kjemisk overfølsomhet og endrede leververdier. Vedkommende har også blitt undersøkt av sin fastlege, som ikke har klart å spore noen eksponering, og vedkommende er nå friskmeldt. Saken har blitt fulgt opp av NTNUs bedriftslege, og det er nå etablert en rutine med månedlig kontroll av det aktuelle laboratoriet med tanke på bruk av verneutstyr. Det har også blitt foretatt en kontrollmåling av eksponering for organiske løsemidler, i samarbeid med Statens Arbeidsmiljøinstitutt, ved hjelp av persondosimetre. Det har blitt konkludert med at eksponeringsnivået ligger langt under normen for de aktuelle løsemidlene.

6.2.2 Alvorlig

Tre avvik i denne gruppen er fortsatt til behandling, de andre avvikene er lukket. I denne gruppen kan følgende avvik nevnes spesielt:

Uhell med strålekilde

I mars skjedde det et uhell med en laser ved NTNU. En person ble påført øyeskade som følge av dette. Uhellet ble meldt til Statens strålevern, Arbeidstilsynet, NAV og i NTNUs avvikssystem. Saken er fulgt opp i etterkant, både lokalt på enheten og sentralt av sentral strålevernkoordinator og bedriftshelsetjenesten.

Avtrekksskap

Tre avvik involverer avtrekksskap. Et av avvikene gjelder en NTNU-ansatt som opplevde allergiske reaksjoner etter arbeid med løsemidler på et SINTEF-laboratorium. Yrkeshygieniker har vurdert arbeidsmiljøet og bedriftshelsetjenesten har vært koblet inn. Det har ikke blitt funnet lekkasjer på avtrekksskap eller annet utstyr. Det har blitt konkludert med at vedkommende er overfølsom for enkelte av stoffene det jobbes med. Da dette arbeidet er en viktig del av en PhD-oppgave, anbefales det å slutføre arbeidet med bruk av friskluftsmaske. Det andre avviket gjelder lav luftstrøm i avtrekksskap. Det har blitt foretatt kontrollmålinger av samtlige avtrekksskap i det aktuelle området. Et av avtrekksskapene ble ikke godkjent. Det har nå blitt gjennomført vedlikehold/service på dette

avtrekksskapet. Driftsavdelingen har gjennomgått korrekt måleteknikk med brukerne. Avviket er lukket. Det tredje avviket gjelder et defekt HEPA-filter i et avtrekksskap hvor det har blitt jobbet med smittefarlige biologiske materialer. Sannsynligheten for smitte er liten, men ikke null. Defekt HEPA-filter er nå skiftet og bedriftshelsetjenesten følger opp den aktuelle brukeren. Avviket er fortsatt til behandling. Driftsavdelingen jobber for tiden med å få etablert en felles service- og vedlikeholdsplan for avtrekksskap ved NTNU.

Fallskader

Seks avvik gjelder fall, hvorav to gjelder fall i nedslitt trapp. Det ene tilfellet med fall i trapp gjelder et barn som var besøkende ved Vitenskapsmuseet. Barnet falt i en trapp og fikk en dyp flenge i pannen. Den aktuelle trappen går ned til garderobe i publikumsareal. De ansatte melder at den aktuelle trappen er nedslitt og mangler rekkverk. Driftsavdelingen har undersøkt trappen og melder at det ikke kan gjøres noe mer med trappen, alternativet er å skifte den ut. Av de seks hendelsene med fall, har tre medført brudd-, muskel- eller meniskskader.

Stikkskader

Tre avvik gjelder renholdere som har stukket seg på brukte sprøyter/insulinpenn. Disse har blitt fulgt opp av lege og bedriftshelsetjenesten ved HMS-avdelingen. I et av tilfellene stakk renholder seg på en sprøyte under fjerning av søppel. Sprøyten ble sporet tilbake til studenter som hadde satt vaksine. Rutiner for setting av vaksiner er gjennomgått og det er vurdert å utplassere flere gule bokser for risikoavfall.

6.2.3 Mindre alvorlig

I denne kategorien inngår flere mindre kuttskader, fall uten skader, ansatte som opplever ubehag pga inneklimate, etc.

6.3 H-verdi

H-verdi angir et forholdstall for antall personskader som har medført fravær (kun antall fravær, ikke antall fraværsdager) pr. 1 million arbeidstimer¹. I H-verdiene for NTNU inngår fraværsskader for alle fast-, midlertidige- og timebetalte ansatte. Tallene inkluderer også ansatte i permisjon.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
H-verdi	1,4	1,0	1,2	1,1	0,8	MANGLER

FIGUR 3: H-VERDI.

7.0 YTRE MILJØ

NTNU vedtok i 2012 vedtatt en ny miljøambisjon. Målene bygger på føringer fra NTNUs strategi 2011 – 2020, og er utviklet i samarbeid med administrative enheter og fagpersoner ved NTNU. Delmålene skal støtte opp under det overordnede miljømålet. Satsingsområdene er utpekt på grunnlag av de områdene hvor NTNU har størst miljøpåvirkning og hvor det er størst potensial til forbedring.

¹ H-verdi = (antall fraværsskader * 1 000 000) / (antall årsverk * antall timer per årsverk)

Overordnet miljømål:

NTNU skal være et foregangsuniversitet som benytter kunnskap fra egen forskning for å sikre en gjennomgående miljøforsvarlig virksomhet. Dette medfører at vi skal ha full oversikt over hvor stor miljøpåvirkning virksomheten har, og synliggjøre dette overfor ansatte, studenter og omverden.

NTNU skal til enhver tid ha klare mål for hvordan miljøpåvirkningen skal reduseres.

Det gis i kapittel 7.1 – 7.4 en oversikt over kartlagt miljøpåvirkning ut fra valgte indikatorer innenfor områdene energi, avfall, transport og innkjøp. Disse fire områdene er pekt ut som hovedsatsningsområder for miljøarbeid i miljøambisjonen.

7.1 Energi

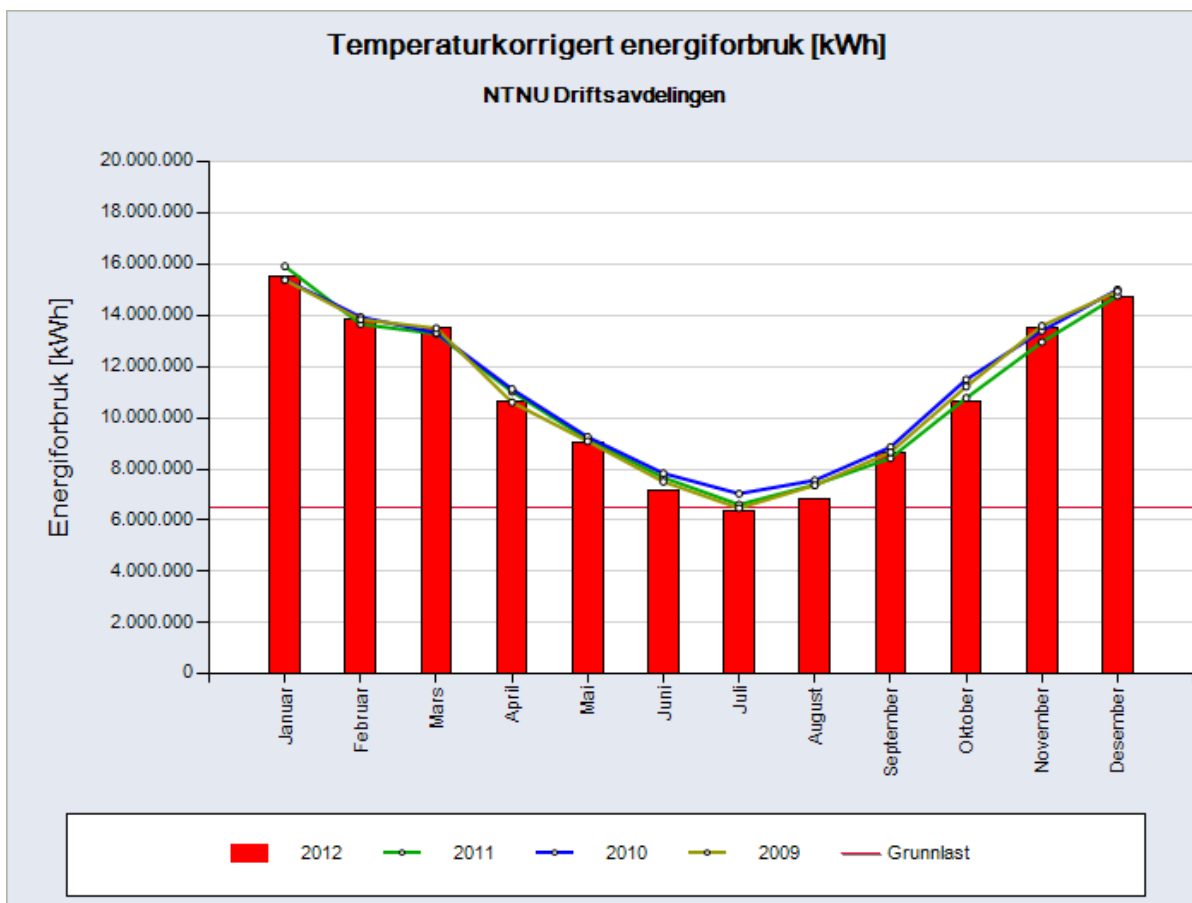
NTNU benytter i hovedsak fjernvarme fra Trondheim Energi til oppvarming av bygg og elektrisitet til drift av utstyr. Alt forbruk følges opp via et sentralt driftskontrollanlegg.

Opprinnelsesgaranti sikrer at innkjøpt elektrisitet kommer fra fornybare kilder. For 2012 er det kjøpt opprinnelsesgaranti for all innkjøpt elektrisitet.

I forhold til 2011, steg det totale energiforbruket med 5 GWh i 2012. Temperaturkorrigert energiforbruk ble imidlertid redusert med 1,2 GWh, jfr. tabell 3 og figur 4.

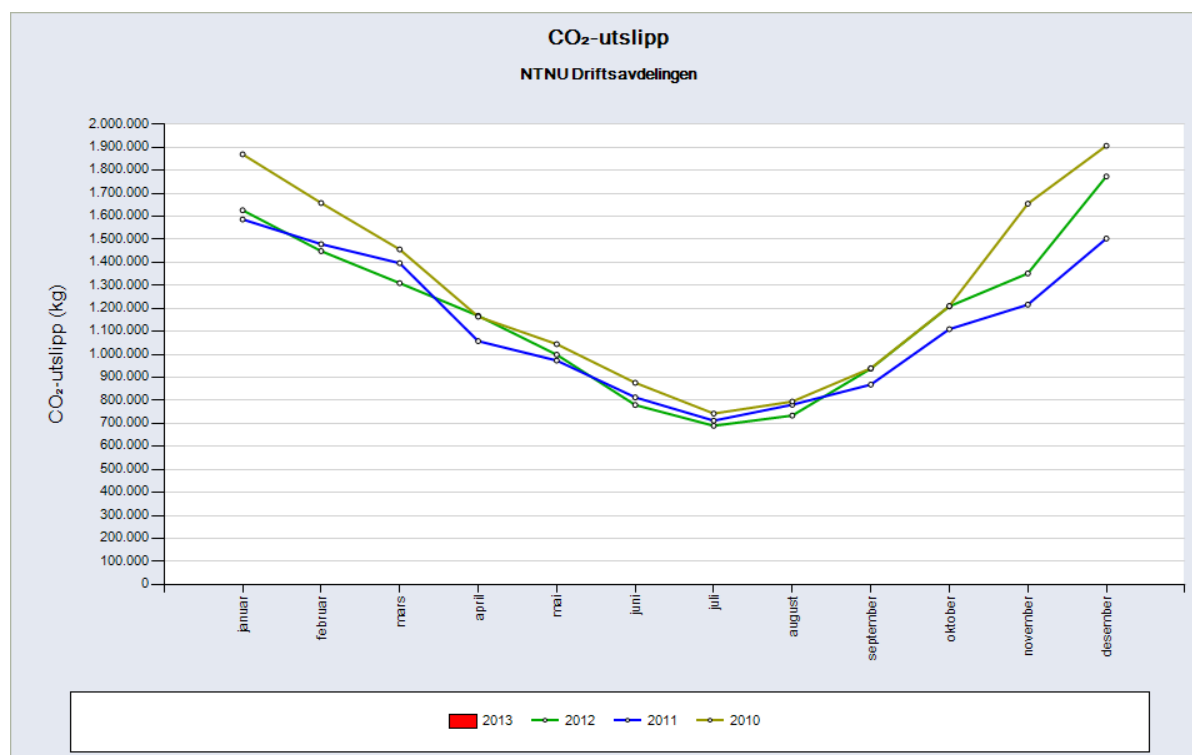
	2009	2010	2011	2012
Totalt energiforbruk [GWh]	135,8	141,9	124,1	129,1
Temperaturkorrigert energiforbruk [GWh]			131,6	130,4
Spesifikt Energiforbruk [kWh/m²]	271,6	282,6	261	268,9

TABELL 3 ENERGIFORBRUK.

FIGUR 4: TEMPERATURKORRIGERT ENERGIFORBRUK PR. MND.

I takt med et noe høyere energiforbruk i 2012, øker også NTNUs utslipp av CO₂ i forhold til i 2011, jfr. figur 5.

FIGUR 5: CO₂-UTSLIPP PR. MND.

Fra 1. januar har NTNU hatt en operativ enøk-gruppe, med et eget budsjett for enøk-tiltak. I 2012 har disse midlene blitt brukt til å bygge om fjernvarmeinntaket ved Gløshaugen, fra et høytemperatur-anlegg til et lavtemperatur-anlegg. Dette gjør at man reduserer varmetap i nettet og kan benytte miljøvennlige alternative oppvarmingskilder som varmepumper. I tillegg har midlene blitt brukt til varme- og lysstyring, samt kursing av driftspersonell i energioppfølging.

I 2010 startet NTNU arbeidet med å energimerke alle bygg. Ved utgangen av 2012 var 99,8 % av alle NTNUs bygg energimerket. De fleste byggene har fått energikarakteren D eller E, på skala A – G. Kunnskapssenteret ved St. Olavs Hospital, hvor NTNU er deleier, vil være ferdigstilt i 2013. Dette vil være NTNUs første passivhus. I 2012 ble mulighetene for å rehabilitere et bygg til passivhus utredet, og man går videre med prosjektering av dette i 2013.

7.2 Avfall

Det ble i 2012 avhendet 2 505,10 tonn avfall fra NTNU, en økning på 454,1 tonn i forhold til i 2011. Denne økningen anses å være et tegn på at NTNU nå greier å spore en større del av avfallet som forlater NTNU. Av den totale mengden, blir 43 tonn kategorisert som «farlig avfall». Oversikt over avfallsmengder er vist i tabell 4. Sorteringsgraden var i 2012 på 49,9 %, en nedgang på 6,1 % i forhold til 2011.

Det er fremdeles problematisk å få kartlagt og veid alt avfall som sendes fra NTNU. For å bedre kvaliteten på rapporteringen, er det ønskelig å få etablert tertialvis rapportering av avfallsmengder. Avfallsmottak og henting av avfall skal sendes ut på anbud. NTNU vil da motta rapporter over avfallsmengder hyppigere, og i elektronisk format, noe som vil bedre oversikten over avfallsmengdene. I kravspesifikasjonen til anbudet tar NTNU sikte på å bli en foregangsbedrift som vi utfordre avfallsbransjen på blant annet rapportering og frekvens på rapportering. Hvordan avfallet blir håndtert av den som henter avfallet er også et av utvalgskriteriene. Intern håndtering av avfall vil bli foretatt med egne kjøretøy, som tidligere.

Det ble i 2012 kjøpt inn en lastebil med plan, som vi får samme veie- og avvikssystem som NTNUs egen avfallsbil. Alle rapporteringsrutiner vil bli endret i 2013 for å danne grunnlag for et bedre styringsverktøy. Alle disse endringene vil kunne bidra til å øke mengden avfall som blir sortert på NTNU sin eiendom før det går videre til avfallsmottak.

Avfallstype	Mengde [tonn]	Andel av totalmengde [%]
Restavfall, usortert	1 255	50,1
Blandet uorganisk materiale	330	13,2
Betong med armeringsjern	182	7,3
Organisk materiale	180	7,2
Blandet papir, papp og kartong	178,5	7,1
Stein, grus, sand o.l.	144	5,7
Blandet EE-avfall	83	3,3
Farlig avfall	43	1,7
Tegl- og takstein	30,7	1,2
Betong uten armeringsjern	24,1	1,0
Blandede metaller	22,9	0,9
Datautstyr	14,5	0,6
Rene metaller	7,4	0,3
Utstyr til oppv., luftkond, ventil.	5,1	0,2
Hvitevarer	2,1	0,1
Farget glassemb. m/metall	1	0,0
CCA-impregnert trevirke	1	0,0
Mykplast, emballasje	0,8	0,0
Totalt	2 505,10	100

TABELL 4: OVERSIKT OVER AVFALLSMENGDER.

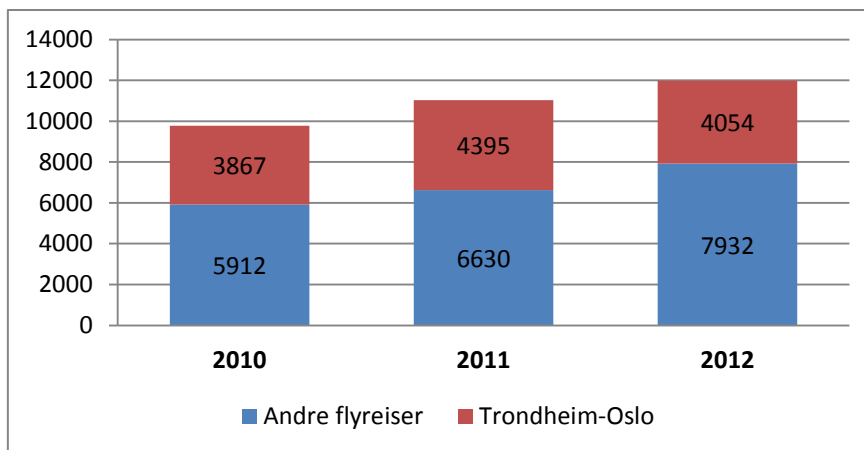
7.3 Transport

NTNU har som overordnet mål å redusere behovet for transport og gå over til mer miljøvennlige former for transport. Transport inkluderer NTNUs driftstransport, ansattes tjenestekjøring og tjenestereiser.

NTNU eier totalt 74 kjøretøy, inkludert fire el-biler. I 2012 ble det kjørt 823 000 kilometer og brukt 62 200 liter drivstoff. Det ble i 2012 innkjøpt to nye el-biler som vil bli benyttet til distribusjon av post internt på NTNU. Det forventes at 95 % av postdistribusjonen internt vil bli foretatt ved hjelp av el-bil framover.

Det er totalt 31 ladestasjoner for el-biler på NTNUs områder. 15 av disse er lokalisert på Gløshaugen, hvorav ladestasjonen ved Vannkraftlaboratoriet er den eneste med hurtiglading. I tillegg har Driftsavdelingen én ladestasjon for driftsavdelingens biler og én ladestasjon for de nye elektriske postbilene. På Dragvoll er det 6 ladestasjoner. Marinteknisk senter og Vitenskapsmuseet har 4 ladestasjoner hver. Det vil i 2013 bli etablert en semi-ladestasjon på Gløshaugen. Denne gir en ladetid som ligger mellom en ordinær ladestasjon og en hurtig-ladestasjon. Bruk av alle ladestasjonene er gratis.

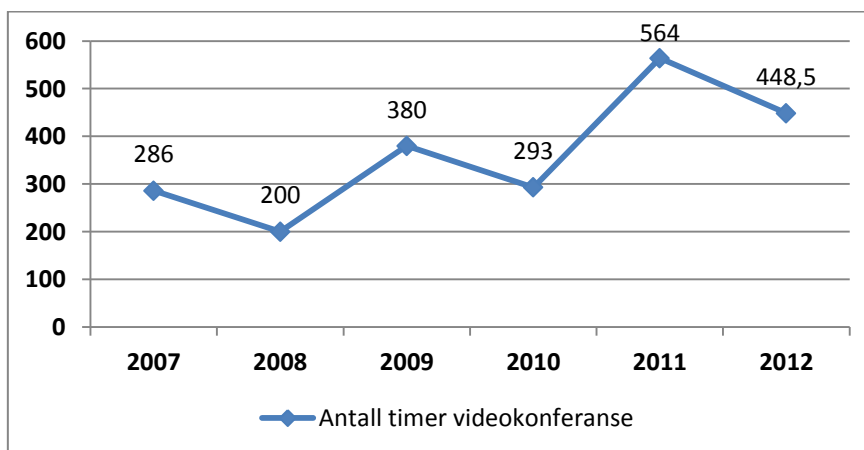
Ansatte ved NTNU bestilte 11 986 tur/retur-flyreiser gjennom VIA Egencia (tidl. VIA travel) i 2012. Tilsvarende tall for 2011 og 2010, var henholdsvis 11 025 og 9779. En stor del av disse tur/retur-flyreisene gjelder Trondheim-Oslo, jfr. tabell 5. Tallene gir en indikasjon på reiseaktiviteten, men gir ikke det komplette bildet. Økningen i antall flyreiser kan skyldes at stadig flere flyreiser bestilles gjennom VIA Egencia, samt en økning i antall ansatte ved NTNU. Ansatte ved NTNU bestilte flybilletter til 451 ulike destinasjoner i 2012.

TABELL 5: ANTALL TUR/RETUR-FLYREISER.

Bruk av videokonferanser og telefonmøter kan i mange tilfeller erstatte flyreiser. NTNU disponerer flere mindre- og større videokonferanserom. Det finnes kun oversikt over bruk av de største fasilitetene. I tillegg er det grunn til å tro at stadig flere benytter Skype og andre enklere elektroniske møteformer på egne kontor som ikke kommer med i denne oversikten. Fra 12. oktober har et av studioene vært deaktivert, grunnet flytting, noe som antas å ha innvirkning på den totale bruken av videokonferanser i 2012.

Multimediesenteret drifter tre videokonferansstudio hvor det i 2012 ble gjennomført 448,5 timer med videokonferanser. Dette er en nedgang på 115,5 timer i forhold til i 2011. Utviklingen i bruk av videokonferanser i regi av Multimediesenteret er vist i figur 6. Det rapporteres at de tre studioene har mye ledig kapasitet.

FIGUR 6: UTVIKLING I BRUK AV VIDEOKONFERANSER GJENNOM MULTIMEDIASENTERET.

7.4 Innkjøp

NTNU arbeider for å øke miljøprofilen ved innkjøp ved å benytte leverandører som har en aktiv miljøatsing og ved å prioritere varer og tjenester som har god miljøprofil. Alle standard anbuds- og kontraktsdokumenter inneholder miljøkrav, og er med på å sikre at NTNU ikke kjøper produkter som kan skade naturen, impliserer barnearbeid eller andre uakseptable produksjonsforhold.

Den sentrale Innkjøpsseksjonen gjennomførte i 2012 76 anbudsprosesser på enkeltanskaffelser, eller rammeavtaler av varer og tjenester, med en verdi på over 500 000 NOK. Tilsvarende tall for 2011 var 77. Det ble stilt miljøkrav i 53 % av alle tilbud over 500 000 NOK, en økning på 13 % i forhold til 2011.

Vekting av miljøkrav i evaluering av anbud varierte mellom 5- og 20 %. NTNU mottok ca. 30 % av fakturaene i 2012 elektronisk, mot 25 % i 2010 og 2011. Elektroniske fakturaer innebærer en vesentlig miljøgevinst gjennom redusert papirforbruk og transport, både eksternt og internt ved NTNU.

8.0 STUDENTER OG FORSIKRING

Studenter ved statlige universiteter og høyskoler er ikke forsikret via sin utdanningsinstitusjon. Staten er selvassurandør, hvilket innebærer at statlige institusjoner ikke kan tegne forsikringer for sine studenter.

Det at studentene ikke har forsikring gjennom utdanningsinstitusjonen skaper ofte usikkerhet om hvilke regler som gjelder dersom en student blir skadet i forbindelse med undervisning, praksis, ekskursjoner eller feltarbeid. Universitets- og høyskolerådets (UHR) administrasjonsutvalg vedtok 01.02.11 (sak 05/11) å etablere en arbeidsgruppe for å se nærmere på problemstillinger knyttet til forsikring og erstatningsansvar, der studenter blir skadet i tilknytning til studiene. Arbeidsgruppens innstilling ble levert til Universitets- og høyskolerådet 23.04.2012. Arbeidsgruppens rapport, «*Veiledning: Forsikrings- og erstatningsrettslige spørsmål vedrørende studenter i universitets- og høyskolesektoren*», er lagt opp slik at den kan fungere som en håndbok ved institusjonene. Målgruppen er først og fremst studieveiledere og andre ved institusjonene som kommer i kontakt med studenter i praktiske situasjoner hvor spørsmål om forsikring og erstatning oppstår, eller som skal informere mer generelt om hvilke ordninger som gjelder.

Arbeidsgruppens gjennomgang av regelverket viser at det er nokså komplisert og uoversiktlig. Studenter ved statlige universiteter og høyskoler er yrkesskadedekket gjennom folketrygden, forutsatt at de er medlemmer i folketrygden. Dette innebærer at studenter er yrkesskadedekket for yrkesskader som de blir påført på undervisningsstedet i undervisningstiden. Bli studentene påført skade utenfor undervisningen, vil ikke særfordelene ved yrkesskade i folketrygden gjelde. Dersom skaden skyldes at noen har handlet uaktsomt, eller den som har voldt skaden kan ha ansvar uten egen skyld (objektivt ansvar), vil studenten kunne kreve erstatning. Dette er imidlertid en tung prosess hvor det kan bli nødvendig å reise sak for domstolene. Studenten vil også ha bevisbyrden. Skal studentene ha en fullgod dekning, dersom de blir utsatt for skade, må de tegne egne private forsikringer.

Arbeidsgruppen har gitt anbefalinger om videre arbeid i sitt oversendelsesbrev til Universitets- og høyskolerådet, blant annet at det bør vurderes en yrkesskedeforsikrings-ordning for studenter på lik linje med arbeidstakere og elever i grunn- og videregående skole.

9.0 TILSYN

9.1 Bedre kjemi

Arbeidstilsynet gjennomførte våren 2010 tilsyn ved NTNU i forbindelse med prosjektet «Bedre kjemi». Alle pålegg er lukket med ett unntak; *register over arbeidstakere som eksponeres for kreftfremkallende eller arveskadelige kjemikalier og bly og blyforbindelser*, jfr. Kjemikalieforskriften § 28. Arbeidsdepartementet har nedsatt en arbeidsgruppe for å vurdere ulike problemstillinger knyttet til bestemmelsene i den aktuelle forskrift. Arbeidet er ikke avsluttet.

Som et ledd i prosjektet Bedre kjemi har Arbeidstilsynet også gjennomført tilsyn ved NTNUs forsøksdyrvirksomhet; Avdeling for komparativ medisin og Centre for the biology of memory.

Ved Avdeling for komparativ medisin ble det gitt fem pålegg. Alle pålegg er lukket i forhold til gitte frister. Følgende arbeid har blitt gjort:

- Gjennomgang av bruk av CO₂, cytostatika og narkosegasser. Måling og påfølgende risikovurdering viser at dagens rutiner fungerer tilfredsstillende.
- Rutiner for håndtering av blyfrakker er etablert.
- Informasjonsblad for helsefarlige stoffer som dannes i prosesser i forsøksdyrvirksomhet.
- Måling av dyreteknisk eksponering for allergener fra forsøksdyr (rotter/mus) i luft ble gjort. Resultatene viser at eksponeringen er veldig varierende, og mangel på normverdier gjør det vanskelig å vurdere om nivåene er høye eller lave. Målingene viser imidlertid at tømning av bur med skittent strø er den arbeidsoppgaven som medfører høyest eksponering. Yrkeshygieniker v/HMS-avdelingen skal foreslå opplegg for ytterligere kartlegging og oppfølging for Det medisinske fakultet.
- Etablering av samordningsavtaler med St. Olavs Hospital, jfr. kapittel 6.1.

Ved Centre for the biology of memory hadde Arbeidstilsynet ingen anmerkninger til det systematiske arbeidet med helse, miljø og sikkerhet.

9.2 Arbeid for helse

Arbeidstilsynet gjennomførte høsten 2010 tilsyn knyttet til prosjektet «Arbeid for helse» med fokus på psykososiale faktorer. Det har vært lagt ned et betydelig arbeid med å følge opp pålegg fra Arbeidstilsynet. NTNU er en stor organisasjon, og det tar tid å få iverksatt tiltak og ikke minst høste resultater. Arbeidsmiljøundersøkelsen og gjennomførte medarbeidersamtaler vil være viktige kilder for tilbakemelding til Arbeidstilsynet når det gjelder to av påleggene. Resultatet og oppfølging av arbeidsmiljøundersøkelsen og gjennomførte medarbeidersamtaler vil ha hovedfokus i vårsemesteret 2013. Det vil derfor være utfordrende å gi gode svar på disse påleggene på nåværende tidspunkt. NTNU har derfor bedt om, og fått akseptert, utsatt frist til oktober 2013.

9.3 Strålevern

I mars 2012 var Statens strålevern på tilsyn ved fire enheter ved NTNU (Institutt for fysikk, Institutt for kreftforskning og molekylær medisin, Institutt for petroleumsteknologi og Vitenskapsmuseet). Tilsynet hadde fokus på bruk av åpne kilder, kapslede kilder og røntgenapparat. Det ble gjennomført et møte hvor NTNU orienterte om sin organisering av strålevernsarbeidet og internkontroll med tanke på strålevern. Sentral strålevernkoordinator ble intervjuet. Deretter besøkte tilsynet de

aktuelle enhetene, hvor det ble gjort dokumentasjonsgjennomgang, befaring i de aktuelle laboratorier og intervju med lokale strålevernkoordinatorer. I Statens strålevern sin rapport, etter tilsynet, ble det påpekt et avvik og tre anmerkninger, men ingen pålegg. Det påpekte avviket ble umiddelbart utbedret, og anmerkningene er tatt til etterretning.

10.0 REVISJON

NTNU er en stor leverandør til Statoil RDI (Research, Development & Innovation). Statoil krever av sine leverandører at de tilfredsstiller Statoils krav til helse, miljø og sikkerhet & kvalitet (HMS&K). Med bakgrunn i dette gjennomførte til Statoil revisjon ved NTNU høsten 2012. Revisjonen ble gjennomført ved Institutt for kjemisk prosess teknologi og ved forskningsfartøyet Gunnerus. Revisjonen besto av intervju med linjeleder, nøkkelpersonell innen HMS og verneombud. Det ble også gjennomført befaring på enkelte laboratorier og på forskningsfartøyet Gunnerus.

Revisjonsrapporten fra Statoil hadde mange positive observasjoner, blant annet:

- God og systematisk dokumentasjon på HMS- og kvalitetsstyring.
- God ledelsesforankring, organisering og ressursallokering på HMS-arbeidet.
- Nytenkning når det gjelder erfaringsoverføring og opplæring tilpasset behov.
- Aktivt bruk av risikostyring som verktøy ved planlegging.
- Godt system for håndtering av kjemikalier.
- Moderne og tilpasset dokumentasjon knyttet til HMS styringssystem ved bruk av wiki-system.
- Positivt med etablering av elektronisk avvikssystem, med fokus på rask oppfølging og positiv feedback for læring og forbedring.